

Μητσοτάκης στην Αμερική, Πούτιν στην Τουρκία.

Γράφει ο Λεωνίδας Κουμάκης



Η δεύτερη εβδομάδα του 2020 παρουσίασε μια εξαιρετικά πυκνή και σημαντική δραστηριότητα η οποία αφορά την επικίνδυνη κατάσταση που διαμορφώνεται στην Ανατολική Μεσόγειο και την Μέση Ανατολή, επηρεάζοντας σημαντικά τα Ελληνικά εθνικά θέματα.

Με την προσοχή του Προέδρου των ΗΠΑ στραμμένη στην προαναγγελθείσα επίθεση των Ιρανών εναντίον Αμερικανικών βάσεων στο Ιράκ (εκδηλώθηκε μερικές ώρες αργότερα εναντίον βάσεων όπου σταθμεύουν Αμερικανοί στρατιώτες στο Ιράκ, με Περσικές ανακοινώσεις για 80 νεκρούς), ο Ντόναλντ Τράμπ υποδέχθηκε στον Λευκό Οίκο τον Έλληνα πρωθυπουργό (**7 Ιανουαρίου 2020**). Μια συνάντηση **ύποπτα ήσυχη** που δεν σηματοδεύτηκε από κανένα επεισόδιο άξιο αρνητικής προβολής από τους караδοκούντες δημοσιογράφους και άλλους «ενδιαφερόμενους».

Η «ατζέντα» των συνομιλιών περιλάμβανε πολύ σημαντικά θέματα όπως η Τουρκική προκλητικότητα στην Κύπρο, στο Αιγαίο και στην Μεσόγειο με την δήθεν «συμφωνία» Τουρκίας – Αλ Σάρατζ, η συνεχώς αυξανόμενη αμυντική συνεργασία με την δημιουργία ή επέκταση Αμερικανικών στρατιωτικών εγκαταστάσεων στην Ελλάδα, η συμμετοχή της Ελλάδας στο πρόγραμμα των F-35 με στόχο την απόκτηση μιας μοίρας αεροσκαφών νέας τεχνολογίας, οι Αμερικανικές επενδύσεις στο πλαίσιο της αναπτυσσόμενης Ελληνικής οικονομίας, η συνεχιζόμενη Τουρκική αδιαλλαξία στο Κυπριακό, η υλοποίηση του αγωγού East Med με Αμερικανική υποστήριξη, οι συνεργασίες στον τομέα της Παιδείας μέσω της ενδυνάμωσης των εκατέρωθεν υποτροφιών κ.α.

Οι δημόσιες ανακοινώσεις μετά την συνάντηση επανέλαβαν τα γνωστά, καθιερωμένα διπλωματικά τετριμμένα: «Άριστο το επίπεδο των διμερών σχέσεων που διάγουν την καλύτερή τους φάση», «Η στρατηγική συνεργασία με τις ΗΠΑ θα συνεχιστεί και θα επεκταθεί σε όλους τους τομείς πρώτης προτεραιότητας, όπως οι επενδύσεις και ο αμυντικός τομέας», «Εγκωμιαστικά σχόλια Τράμπ για την Ελληνική οικονομία» και διάφορα άλλα.

Τα πραγματικά όμως αποτελέσματα της συνάντησης **θα φανούν μόνο στο μέλλον**. Όσοι πανηγυρίζουν για μεγάλες επιτυχίες ή χύνουν κροκοδείλια δάκρυα για απόλυτο φιάσκο, απλά επιδεικνύουν **έλλειψη σοβαρότητας**.

Ένας ψυχρός παρατηρητής θα σημείωνε την **επίμονη σιωπή** του Αμερικανού προέδρου στην **απόλυτα εύστοχη** παρέμβαση του Έλληνα πρωθυπουργού κατά την διάρκεια της συζήτησης με τους δημοσιογράφους, όταν επεσήμανε σε άψογα Αγγλικά, πως η παράνομη συμφωνία της Τουρκίας με τη Λιβύη αποσταθεροποιεί και θέτει σε κίνδυνο ολόκληρη την Ανατολική Μεσόγειο (άρα, εκτός από τα Ελληνικά και τα ζωτικά Αμερικανικά συμφέροντα).

Η επίμονη σιωπή του Ντόναλτ Τράμπ που παρακολούθησε σιωπηλός, φέρνει στο νου τον διάλογο του βασιλικού πράκτορα Thomas Cromwell (**Η σιωπή αυτή δεν είναι σιωπή, είναι η πιο εύγλωττη άρνηση**) με τον Άγγλο νομικό, συγγραφέα και πολιτικό Sir Thomas More (**Το νομικό αξίωμα “Qui tacet consentiret” σημαίνει η σιωπή δίνει συναίνεση**) στο διαχρονικό θεατρικό έργο του Ρόμπερτ Μπόλτ «Ένας άνθρωπος για όλες τις εποχές». Η επίμονη σιωπή Τράμπ σε όσα είπε ο Έλληνας πρωθυπουργός ήταν **άρνηση** ή μήπως **συναίνεση**; Διαλέγετε και παίρνετε!

Ενώ αυτά συνέβαιναν στην Ουάσιγκτον, ο Ρώσος πρόεδρος Β. Πούτιν ξεκινούσε την περιοδεία του πρώτα από την Δαμασκό όπου είχε συνομιλίες με τον Σύρο πρόεδρο Μπασάρ Άσαντ επισημαίνοντας με έμφαση πως «έχουμε διανύσει μια τεράστια απόσταση στον δρόμο προς την ανασύσταση του Συριακού κράτους και την αποκατάσταση της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας», σε μια έμμεση αλλά ξεκάθαρη αναφορά στις Τουρκικές προθέσεις για **μόνιμη νέο-οθωμανική «εγκατάσταση» σε Συριακά εδάφη**.

Στις Βρυξέλλες, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ σε συνάντηση του με τον επικεφαλής της κυβέρνησης Εθνικής Συμ-

φωνίας της Λιβύης (και «συνέταιρο» του Ερντογάν) Φάγεζ αλ Σάρατζ, στην οποία συμμετείχε και ο επικεφαλής της ευρωπαϊκής διπλωματίας Ζοζέπ Μπορέλ, ξεκαθάρισε πως το μνημόνιο μεταξύ της Τουρκίας και της κυβέρνησης της Τρίπολης **καταπατά τα κυριαρχικά δικαιώματα τρίτων κρατών**, δεν είναι σύμφωνο με το Δίκαιο της Θάλασσας και **δεν μπορεί να παράγει νομικές συνέπειες για τα τρίτα κράτη**.

Στις **8 Ιανουαρίου 2020**, σε διάγγελμα του ο Αμερικανός Πρόεδρος ανέφερε πως «Κανένας Αμερικανός δεν πειράχτηκε από τις επιθέσεις» της Περσίας στο Ιράκ εναντίον Αμερικανικών βάσεων και ανακοίνωσε πως θα επιβάλλει νέες, πρόσθετες οικονομικές κυρώσεις στο Ιράν.

Την ίδια ημέρα, ο Πρόεδρος της Ρωσίας Βλαδιμίρ Πούτιν και ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, παρουσία του Προέδρου της Σερβίας Αλεξάνταρ Βούτσιτς και του πρωθυπουργού της Βουλγαρίας Μπόικο Μπορίσοφ εγκαινίασαν στην Κωνσταντινούπολη τον αγωγό φυσικού αερίου Turkish Stream ο οποίος θα μεταφέρει ρωσικό φυσικό αέριο στην Τουρκία και στη νότια Ευρώπη.

Στις δίωρες συνομιλίες Πούτιν – Ερντογάν που προηγήθηκαν των επίσημων εγκαινίων, συζητήθηκαν οι τελευταίες εξελίξεις στην Περσία μετά την δολοφονία του Ιρανού στρατηγού Κασάμ Σουλεϊμανί, η κατάσταση στο Ιντλίμπ της Συρίας, η περαιτέρω ανάπτυξη της ρώσο-τουρκικής συνεργασίας και φυσικά, η κατάσταση στην Λιβύη. Είναι σχεδόν βέβαιο πως θα συζητήθηκε και το θέμα της νέας διώρυγας της Κωνσταντινούπολης που μειώνει την σημασία του Βοσπόρου και καταργεί πρακτικά την συνθήκη του Μοντρέ, αν και δεν αναφέρεται σε ανακοινώσεις ούτε της Ρωσικής, ούτε της Τουρκικής πλευράς.

Ειδικά όσον αφορά την Λιβύη, αποφασίστηκε η «κατάπαυση του πυρός» μέχρι τα μεσάνυχτα στις 12 Ιανουαρίου, γεγονός που εκ πρώτης όψεως φαίνεται να **εξυπηρετεί και τους δύο**: Τον Ρ. Τ. Ερντογάν γιατί ελπίζει να διασώσει τον διορισμένο Πρόεδρο της κυβέρνησης Εθνικής Συμφωνίας της Λιβύης από την κατάρρευση και ταυτόχρονα να απαλλαγεί από την ασήκωτη «υποχρέωση» αποστολής στρατού στην Λιβύη, τον δε Β. Πούτιν γιατί δημιουργεί μέσω Τουρκίας έμμεσα προσκόμματα στα σχέδια του ανταγωνιστικού για την Ρωσία αγωγού φυσικού αερίου East Med. Μένει να δούμε αν και οι δυο λογαριάζουν «χωρίς τον ξενόδοχο», αφού οι δυνάμεις του στρατηγού Χ. Χαφτάρ μετά την προέλαση στην Σύρτη, βρίσκονται πλέον μια ανάσα από το κέντρο της Τρίπολης, πρωτεύουσας της Λιβύης!

Στο Κάιρο, η προγραμματισμένη τριμερής συνάντηση των Υπουργών Εξωτερικών Αιγύπτου, Κύπρου και Ελλάδος **πραγματοποιήθηκε διευρυμένη**, με την παρουσία των Υπουργών Εξωτερικών Γαλλίας και Ιταλίας και θέμα – τι άλλο;- τις τελευταίες εξελίξεις στην Λιβύη.

Τέλος, ο Έλληνας πρωθυπουργός είχε σημαντικές επαφές με σημαίνοντα μέλη των νομοθετικών σωμάτων του Κογκρέσου, της Γερουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων των Ηνωμένων Πολιτειών καθώς και με την Δημοκρατική Πρόεδρο της Βουλής Νάνσι Πελόζι, ενώ επίσημη δεξίωση προς τιμήν του παρέθεσαν ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ Μάικλ Πενς και ο υπουργός Εξωτερικών Μάικ Πομπέο οι οποίοι δεν φείσθηκαν εγκωμιαστικών σχολίων για τις σχέσεις και τους δεσμούς ΗΠΑ-Ελλάδας.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α Τ Α: Η επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στον Λευκό Οίκο από μόνη της, υποδηλώνει την αναβάθμιση του γεωπολιτικού ρόλου της Ελλάδος και της σταθερότητας που εκφράζει στα Βαλκάνια και στην Ανατολική Μεσόγειο. Η εκκωφαντική σιωπή του Ν. Τράμπ στις Τουρκικές προκλήσεις, σε αντίθεση με την θερμή φιλελληνική θέση του Αντιπροέδρου των ΗΠΑ, του Στέιτ Ντεπάρτμεντ και του Κογκρέσου, καθώς και η παντελής έλλειψη οποιουδήποτε αρνητικού σχολίου του Ντόναλντ Τράμπ για την Τουρκία, **δεν σημαίνουν απαραίτητα επιδοκιμασία των πεπραγμένων της Τουρκίας** από τον Αμερικανό Πρόεδρο.

Ούτε και η προσπάθεια δικαιολογίας του Ρ.Τ. Ερντογάν για την **θέση υπέρ του Ιράν** που πήρε η Τουρκία στην δολοφονία του στρατηγού Κασέμ Σουλεϊμάνι («Ο Τούρκος Πρόεδρος υπολογίζει την κοινή γνώμη στη χώρα του, ενώ στην πραγματικότητα δεν εννοεί όσα λέει»).

Άλλωστε ο Έλληνας πρωθυπουργός βρήκε θαυμάσια ευκαιρία να θέσει «εμφατικά όλα τα ζητήματα που αφορούν τα ελληνικά κυριαρχικά δικαιώματα» και να ξεκαθαρίσει στην αμερικανική πλευρά ότι «**δεν θα δείξουμε καμία ανοχή σε παραβίαση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων**».

Όλα όμως αυτά εντάσσονται στην συνήθη διπλωματική πρακτική που τις περισσότερες φορές δεν έχει κανένα αντίκρισμα.

Στο **κρίσιμο πεδίο των μεγάλων συμφερόντων** όμως, όπου η μάχη είναι αδυσώπητη, η Ελλάδα παρουσιάζει τεράστια πλεονεκτήματα. Τα συμφέροντά της ταυτίζονται απόλυτα, **για πρώτη φορά τις τελευταίες δεκαετίες**, με πολύ ισχυρούς παίκτες της διεθνούς σκηνής: Ηνωμένες

Πολιτείες Αμερικής, Ευρωπαϊκή Ένωση, μεγάλες Αραβικές χώρες, Ισραήλ κ.α.

Το ζητούμενο παραμένει αν θα μπορέσει να τα αξιοποιήσει, διατηρώντας σταθερή την πορεία προς τα βράχια που έχει ήδη πάρει η Ερντογανική Τουρκία...

Πηγή : INTERNATIONAL HELLENIC ASSOCIATION.